

Overweging Oecumenische dienst 25 oktober 2009

Pauluskapel te Loosdrecht

Ds. Stefan Dijkhuizen

Overweging:

Geliefden van onze Heer,
broeders en zusters van de Paulusparochie en de Gereformeerde Kerk,
ik zou willen beginnen met het stellen van een eenvoudige vraag:

Wat zie je?

En meer toegespitst op onze situatie als kerken van Loosdrecht:

Wat zien wij vandaag de dag nog aan plekken en plaatsen waar iets van Christus oplicht? *Zien we nog wel iets?*

Daar gaat het vandaag over in het Evangelie.

Misschien kent u of jij ook dat gevoel, dat wanneer je ergens langer en langer over nadenkt of mee bezig bent, hoe minder je er mee kunt. Hoe langer je iets uitstelt, hoe lastiger het is om echt te beginnen.

Ik had dat ook met het verhaal van vanmorgen.

In eerste instantie vond ik het nog een *fijn wonderverhaal*, met een goede afloop. Bartimeüs kan weer zien, gelukkig!

Maar *hoe langer* ik er mee bezig was, en er over nadacht en las, hoe meer mij een heel *onbehaaglijk* gevoel bekwam. Ik zou wel willen dat ik hier vandaag een mooi en positief verhaal kon houden. Het is immers bijzonder dat we als broeders en zusters weer hier samenkomen, en voor mij ook de eerste keer in uw midden. Het is bovendien deze week de *Bijbeltiendaagse*; en het liefst zou ik een betoog houden wat voor een mooie en inspirerende verhalen er allemaal in dat oude boek staan.

Maar zoals gezegd; gaandeweg raakte ik het mooie wel wat kwijt, en wat overblijft is -denk ik- *geen makkelijk verhaal*. Een *spiegel* die ons wordt voorgehouden. En er wordt ons gevraagd wat wij nog zien. Of nog *willen* zien.

Dat onbehaaglijke gevoel heeft niet zozeer met Bartimeüs te maken, maar met de mensen om Jezus heen. Een *grote menigte* inmiddels. Geen geheimhouding en verborgenheid meer, maar een massa mensen die met Jezus optrekt naar Jeruzalem. En hoe vaker je het verhaal leest, hoe meer blijkt dat die massa mensen als een *blokkade* tussen Jezus en de blinde man instaat. De *mensen van de weg*, zoals de eerste christenen ook werden genoemd, volgen Jezus wel, maar *zien het niet*, willen het misschien niet eens zien.

Wellicht bent u het niet met me eens, maar ik denk dat het verhaal niet voor niets in de Bijbel terecht is gekomen, en dat *wij* die menigte zijn. Mensen van de weg, volgelingen van de Heer. Maar zien we wel? 'Nee', lijkt het pijnlijke antwoord te zijn dat het Evangelie vandaag ons geeft.

Net zomin als de leerlingen het kunnen zien, zelfs niet Jakobus en Johannes, die van het eerste uur, zo lezen we in het voorafgaande, zo kan de massa dat

ook niet. Denken ze wel met Jezus op de goede weg te zijn, maar blijkt intussen het *tegendeel*. Sterker nog, ze vormen eerder nog een *blokkade* tussen Jezus en de wereld die wacht en die roept, vandaag met de stem van de blinde bedelaar, Bartimeüs.

'Zwijg! Je verstoort ons feestje!'

'En je denkt toch zeker niet dat Jezus voor jou gekomen is?'

En tegelijk hebben we vandaag de dag zo'n behoefte aan mensen die *wel* zien. Aan zieners, aan profeten, aan mensen die Gods liefde aan het licht kunnen brengen.

Niet alleen omdat onze kerken leeglopen, nee, zeker niet daarom, maar omdat de tijd en deze wereld zo *stuurloos* lijken. Zekerheden die we dachten te hebben ingebouwd, vallen om als kaartenhuizen. Wat gisteren nog nieuws was, is vandaag alweer vervangen en morgen vergeten.

En het is maar net *hoe de wind waait*. Net als de menigte om Jezus heen kan het omdraaien als een blad aan een boom. Want daar waar ze de blinde man eerst afsnauwen, roepen ze hem er even later snel bij als Jezus het zegt. 'Houd moed' hoor je ze bijna huichelachtig zeggen.

Tsja, en lees het verhaal maar verder. Een paar verzen verderop, een dag later, roepen ze *Hosanna*, en *overmorgen*? U kent het verhaal. Nee, we moeten oppassen. Niet alleen met wat we zeggen, maar ook met wat wij denken te zien.

Sterker nog, misschien is het zelfs wel zo dat wij *niet kunnen* zien. Kijk nog maar eens naar onze Bartimeüs. Hij zit immers *niet op* de weg, hij doet niet mee, maar hij zit *langs* de weg. En *toch* ziet hij het wel. Hij hoort wie er aankomt, Jezus van Nazareth, en het enige wat hij dan kan doen is roepen, schreeuwen: 'Zoon van David, Jezus, heb medelijden met mij!' Jezus, eleison!

Gelukkig zijn deze roepstemmen in onze liturgie terecht gekomen, want als het aan ons lag, vergaten we dat misschien wel. 'Jezus, eleison! Heb medelijden met mij!'

Het is dus maar de vraag *wie* er kan zien. Degenen *op* de weg, of degenen *langs* de weg. Degenen die er niet bijhoren, die niet mee doen, waarvan wij denken dat ze blind zijn. Degenen die we het liefst buitensluiten, die ons niet moeten storen als we druk zijn met kerk spelen.

Bartimeüs is *de laatste* die volgens Marcus door Jezus genezen wordt in het Evangelie. Zijn genezing sluit het middengedeelte van het Evangelie af. Na de blinde van Betsaida volgden de drie lijdensaankondigingen door Jezus, en daarna de genezing van de blinde Bartimeüs. Het illustreert nog maar eens dat de volgelingen van Jezus het maar lastig kunnen zien, ook al zijn ze zo dichtbij.

In het vervolg van het Evangelie lezen we het *lijdensverhaal*. Jericho is immers nog maar een dag reizen verwijderd van Jeruzalem. Maar of de leerlingen en menigte er klaar voor is? Het blijkt een moeilijke leerschool, dat volgeling van Jezus zijn.

Maar wat nemen we dan vandaag mee? Wat valt er voor ons nog te zien? Als tekenen van hoop, als uitzicht?

Mij viel op *hoe actief* onze Bartimeüs ingeschakeld wordt in dit verhaal. Want eigenlijk wordt er van Jezus zelf niet zoveel gezegd. Het wonder komt nauwelijks ter sprake, en wat Jezus te vertellen heeft, is niet meer dan drie korte zinnen: 'Roep hem', 'Wat wilt u dat ik voor u doe?' en tenslotte 'Ga heen, uw geloof heeft u gered'.

We zullen dus opnieuw moeten leren zien met de *ogen* van deze Bartimeüs, hoe blind hij ook lijkt te zijn. Onaanzienlijk, langs de kant van de weg. Niet met de ogen van de vrome pelgrims en kerkgangers rondom Jezus, maar van een *bedelaar*.

Het zit hem al in hoe Bartimeüs Jezus aan hoort komen en hem aanspreekt, of liever toeroept. Hij hoort dat Jezus van Nazareth langs komt, en hij schreeuwt: 'Zoon van David!' Hij verbindt als het ware twee werelden met elkaar: Jezus, timmerman uit Nazareth, één van ons, mens als wij, bij jou heeft God zijn welbehagen gevonden en kan ik mijn heil vinden. En ook: Zoon van David; dat is de Messias, de redding die komt, het heil voor de volken. Hemel en aarde worden met elkaar verbonden, Bartimeüs kan het. *Ziet* het, hij wel.

En Bartimeüs roept en schreeuwt niet alleen, en alleen maar harder wanneer de omstanders hem afsnauwen, hij werpt vervolgens ook zijn *kleet* af, *springt* op en rent naar Jezus toe. Niets meer en niets minder dan een compleet *doopritueel* zien we voor onze ogen plaatsvinden: Je oude leven afwerpen, je oude omhulsel, en opstaan uit de dood, met Jezus voor ogen. Dat zullen wij voortdurend en bij herhaling ook moeten blijven doen; ons oude leven steeds weer afleggen en opstaan tot Jezus.

Wij worden dus *volledig ingeschakeld*, zoals ook Bartimeüs dat werd. En Jezus stelt hem dan diezelfde vraag als aan Jakobus en Johannes, een paar verzen eerder: 'Wat wilt u dat ik voor u doe?' Alleen is het goede antwoord nu niet de vraag om een *ereplaats*, maar het eenvoudige: 'Ik wil weer kunnen *zien*, Rabboeni, mijn lieve Meester!'

Jezus houdt in het Evangelie dat verder voort draaft stil bij de *roepstem van de ene*, en niet door de verering van de velen. Dat is pas dienen! Ook zet het ons als kerken, die steeds kleiner worden, te denken. Wij worden ingeschakeld, nog steeds, en opnieuw, om niet alleen te blijven roepen net als Bartimeüs om 'Eleison', medelijden, maar vooral ook om te *zien* waar het licht werkelijk schijnt in deze wereld. Langs en aan onverwachte wegen.

'Meester, ik wil weer kunnen zien'.

In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.